

แนะนำหนังสือ

ยุรฉัตร บุญสนิท*

เจตเจ้ กำจรเดช, แดดเข้าร้อนเกินกว่าจะนั่งจิบกาแฟ.

กรุงเทพฯ : PAJONPHAI PUBLISHING, พ.ศ. ๒๕๕๔. ๔๐๘ หน้า

* รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ ๓๓ (๒๕๕๔) ฉบับที่ ๒ ๒๕๕๔

แดดเข้าร้อนเกินกว่าจะนั่งจิบกาแฟ เป็นผลงานรวมเรื่องสั้น ๑๒ เรื่องของ จเด็จ ก่าจรเดช ที่ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี ๒๕๕๔

มีคำพูดให้ได้ยินอยู่เสมอ ๆ ว่า เรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลซีไรต์ในระยะหลัง ๆ นี้ อ่านยากและไม่สนุก เรื่องสั้นที่อ่านยากนี้เป็นพัฒนาการที่เคลื่อนที่ไปของการนำเสนอรูปแบบหรือกลวิธีและเนื้อหาในโลกของความเป็นจริง สังคมไทยในวันนี้ก็เคลื่อนที่ไปมาก ทั้งการดำเนินชีวิตและวิถีคิด บริบทแวดล้อมที่โถมเข้ามาอย่างรวดเร็วด้วยเครื่องมือเทคโนโลยีที่ก้าวล้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร ทำให้สังคมเคลื่อนไปด้วยขยະ ข่าวสารที่ถูกกดทับด้วยการช่วงชิงอำนาจ การแสวงผลประโยชน์ การใช้โอกาสช่วงชิงมวลชน ทำให้ข้อเท็จจริงกลายเป็นนามธรรม สังคมไทยถูกรอบงำด้วยวาทกรรมข้อมูลข่าวสารที่ไม่ใช่ข้อเท็จจริง บริโภคข่าวขยະ ขาดการวิเคราะห์ สังคมไทยในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา จึงเต็มไปด้วยความวุ่นวาย แตกแยก ขาดความสามัคคี ขาดคุณธรรม เป็นสังคมบริโภคนิยมที่เชื่อว่า ทรัพย์สินอำนาจมีคุณค่าเหนือศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทุกสิ่งทุกอย่างหาซื้อได้ไม่มียกเว้น ขอเพียงแต่มีเงินและอำนาจ

การเคลื่อนที่ไปของสังคมไทยเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้นักเขียนหยุดอยู่กับที่ไม่ได้ เมื่อสังคมไทยถูกป้อนด้วยความร่ำรวย ฟุ้งเฟ้อ ถูกป้อนด้วยเรื่องไร้สาระและเรื่องที่ถูกบิดเบือน สังคมที่ขาดความรู้และขาดวิถีคิดจึงกลายเป็นสังคมของละครน้ำเน่า หมดสมัยการสร้างความเป็นแบบประเทืองปัญญา เราคงไม่อยากปล่อยให้อนาคตของประเทศอยู่ในเงื้อมมือของคนที่ขาดปัญญา หนังสือที่อ่านยากและอาจจะรู้สึกไม่สนุก สำหรับผู้ที่ไม่คุ้นเคยกับการอ่านหนังสือประเภทนี้ เป็นความพยายามหนึ่งของนักเขียนจำนวนหนึ่งที่หวังว่าคนที่อ่านงานของเขา จะมองเห็นปัญหาที่ซับซ้อนยุ่งเหยิงของสังคมไทย และเกิดวิธีคิดที่จะเข้าใจปัญหา อยู่กับปัญหา วิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาวิธีแก้ไขหรือป้องกันอย่างคนที่มียุปัญญาเป็นเครื่องกำกับ การอ่าน วิเคราะห์ ตีความ หาความหมายระหว่างบรรทัดเป็นเครื่องมือของนักคิด มีหนังสือเป็นอาหารบำรุงสมอง เป็นทางเลือกหนึ่งที่น่าจะได้ผลดีไม่ต่างจากวิตามินหรืออาหารเสริม หนังสืออ่านยากนี้ท้าทายผู้มีปัญญาหรือต้องการใช้ปัญญาให้ได้ลิ้มลอง

เรื่องสั้น ๑๒ เรื่อง ใน รวมเรื่องสั้น แดดเข้าร้อนเกินกว่าจะนั่งจิบกาแฟ เป็นเรื่องสั้นที่หลากหลายเนื้อหาและหลากหลายวิธี บางเรื่องมีความยาวเพียง ๔-๕ หน้า และบางเรื่อง

ก็ยาวเกือบ ๗๐ หน้า เริ่มต้นแนะนำให้อ่านเรื่องสั้นความยาว ๔-๕ หน้าก่อน เพื่อปรับอารมณ์ความคิดให้เข้าใจวิธีการเขียนเรื่องของ จ.เจ็จ กำจรเดช เป็นเรื่องที่อ่านได้รวดเร็ว เนื้อหาไม่ซับซ้อน เข้าใจได้ไม่ยาก เพียงเสนอให้ลองมองแง่มุมความคิดเห็น แดดตอนเข้ายังสบายอยู่ เราอาจเริ่มต้นละเอียดจิบกาแฟกลืนกรุ๋น มองคุณค่าทางจิตใจให้สำคัญเหนือคุณค่าทางวัตถุ ด้วยการอ่านเรื่องสั้น *ด้วยดวงตามีดบอด*, *ฉันเห็น* ถ้อยคำที่เป็นคู่ตรงข้ามของคำว่า “ดวงตามีดบอด” และ “ฉันเห็น” บ่งนัยของการมองเห็นจากภายใน เนื้อเรื่องเล่าถึงชายตาบอดก็มาราบพระพุทธรูปเก่าแก่ ขลังด้วยตำนานเรื่องเล่าที่ปรุงด้วยอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ วันหนึ่งพระพุทธรูปก็ถูกขโมยไปจากมณฑป แต่ชายตาบอดยังคงก็มาราบความว่างเปล่าตรงหน้า ด้วยความหมายว่าเขามองเห็นต่างจากคนตาดีทั่วไป ที่ก็มาราบวัตถุภายนอก เชื้อศรัทธาในตำนานเรื่องเล่าและตีค่าพระพุทธรูปเป็นมูลค่ามากกว่าคุณค่า เพราะ “มนุษย์ตัดสินทุกอย่างด้วยสายตา กำหนดด้วยจิต รู้ลึกจากสัมผัส แต่ถูกครอบงำจากการมองเห็น” (หน้า ๑๑๕)

อีกเรื่องหนึ่งคือเรื่อง *อย่างน้อยก็สัก ๕ นาที* เสนอภาพการดำเนินชีวิตประจำวันของนักธุรกิจและกรรมกร เป็นภาพตรงกันข้ามเช่นกัน เข้าใจเรื่องราวได้ไม่ยาก ตรงไปตรงมาตามตัวอักษร ทั้งแง่มุมไว้ให้คนอ่านได้เห็นคล้ายตาม ถัดจาก ๒ เรื่องนี้แล้ว แดดเข้าเริ่มอุ่นขึ้น ลองอ่านเรื่องคล้ายว่าเริ่มจากฝน เรื่องนี้ใช้กลวิธีการเล่าเรื่องง่าย ๆ ตามเนื้อเรื่องที่เป็นสัมพันธ์ภาพของเด็กชาย ๒ คน คนหนึ่งเป็นเด็กชาวไทย ส่วนฮะดู เด็กอีกคนนั้นเจ้าตัวอธิบายว่า “เราไม่ใช่พม่า ในสายตาชาวโลกและรัฐบาลพม่านั้นใช่ แต่เราเป็นคนมอญ” (หน้า ๙๐) ปัญหาของชนกลุ่มน้อยที่แยกจากพม่าเพื่อจะปกครองตนเอง และกำลังทำสงครามกับรัฐบาลพม่า จ.เจ็จ กำจรเดช ใช้การสร้างคู่เทียบสงครามความขัดแย้งเรื่องเชื้อชาติของเด็กชายชาวมอญ กับการแข่งขันฟุตบอลเยาวชนเพื่อเป็นตัวแทนทีมชาติของพี่ชายเด็กชายชาวไทยท่ามกลางความขัดแย้งเพื่อขอพื้นที่สร้างชาติของตนเองกับมิตรภาพของเด็กชาย ๒ คน “ขณะที่ประชากรโลกส่วนใหญ่มีชีวิตสงบสุข จัดกีฬาแข่งขันกันเรียกว่า กีฬาของมวลมนุษยชาติ แต่คนบางกลุ่มยังไม่มีแม้ชื่อประเทศ อย่าหวังว่าจะส่งนักกีฬาเข้าร่วม” (หน้า ๙๑) สงครามและการแข่งขันกีฬากลายเป็นข้อเติมพันชีวิตของเด็ก ๒ คนนี้ ความตายที่น่าสะเทือนใจบ่งบอกมิตรภาพที่เกิดขึ้นในความรู้สึกของคนชายขอบที่ไม่เคยได้พบมิตรภาพหรือความเท่าเทียมกับมนุษยชาติทั่วไป สุดท้ายฝ่ายที่ด้อยกำลังก็ต้องเป็นฝ่ายแพ้ด้วยชีวิต อ่านเรื่องนี้แล้วก็คงทำให้หวนคิดถึง

เหตุการณ์ก๊อต อาร์มีบุกยึดสถานทูตพม่า เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒ และโรงพยาบาลศูนย์ราชบุรี ในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ คงจำกันได้ว่ากองกำลังก๊อต อาร์มี ที่มีผู้นำเป็นเด็กผู้ชายผาเผดอายุ ๑๒ ขวบ ชื่อ อาร์เทอร์ กับ จอห์นี่ สะทู่ เป็นเด็กเผดที่มีลึนสีด้า ซึ่งถือว่าเป็นผู้มีบุญตามความเชื่อของชาวกะเหรี่ยงและชาวพม่า เรื่องเศร้าเรื่องนี้เป็นเรื่องราวที่เกิดจากปัญหาสำนึกในความเป็นชาติของนักรบชายขอบ การใช้คู่เทียบที่ลงตัวและกลวิธีที่อ่านง่ายทำให้เนื้อเรื่องสามารถสร้างความสะเทือนใจได้อย่างดี

แต่เด็กรุ่นจัดขึ้นกว่าเดิม เรื่องสั้นของ จเด็จ กำจรเดช ในรวมเรื่องสั้นเล่มนี้ก็ร้อนแรงขึ้น เราจะพบเรื่องสั้นที่ซับซ้อนเป็นเรื่องราวที่ยากมากขึ้น เรื่องสั้นเรื่องแรกในเล่ม เรื่อง *สิ่งชั่วสุดของพระเจ้า* แสดงให้เห็นความบิดเบี้ยวของสังคมยุคสมัย ถ้าพระเจ้าสร้างมนุษย์โลกก็คงจะเดินมายาวนานจนเครื่องมือสร้างมนุษย์ของพระเจ้าชำรุดไปแล้ว จเด็จเสนอภาพที่บิดเบี้ยวของมนุษย์ และบิดเบือนความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ในสถานะใด ลักษณะที่ผิดไปจากปกติธรรมชาติสัมพันธ์กันเหมือนวัตถุที่ปราศจากอารมณ์สุนทรีย์ หรือผิดทำนองคลองธรรมราวกับโรงงานผลิตชิ้นส่วนที่ชำรุดของมนุษย์บนสรวงสวรรค์ จเด็จเลือกการให้ภาพที่ไม่เป็นปกตินี้ด้วยเทคนิคการใช้ความจริงเสมือนแทนความจริง ชิ้นส่วนมนุษย์ที่ชำรุดดูเหมือนถูกส่งกลับไปซ่อมและกลับมาใหม่จนเวียนไม่รู้จบ ภายใต้ความคิดที่สื่อสารด้วยประโยคว่า “ผมเห็นบาร์โค้ดในดวงตาภรรยา” หากมนุษย์สัมพันธ์กับมนุษย์เหมือนเป็นวัตถุที่ไร้ความคิดและจิตวิญญาณ มนุษย์ก็คงจะถึงจุดจบของความเป็นมนุษย์

ความเชื่อ ความศรัทธา เรื่องปาฏิหาริย์เครื่องรางของขลังและการทรงเจ้าเข้าผีในสังคมไทยกับวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีเจริญก้าวหน้า ดูจะเป็นความขัดแย้งคนละขั้ว แต่ในสังคมวัตถุนิยม คำอธิบายเรื่องความเชื่อวัตถุมงคล การทรงเจ้าเข้าผีดูจะเป็นเรื่องที่ก้าวเกินคำกล่าวว่า “งมงาย” วาทกรรมที่พยายามจะเสนอความคิดแย้งกันระหว่าง ‘ไสยศาสตร์และวิทยาศาสตร์’ กลายมาเป็นความผสมกลมกลืน ไข่เหตุนวลเดียวกันอธิบายลักษณะอาการเหนือมนุษย์ธรรมดา ปรากฏการณ์ของสังคมไทยในเรื่อง “จุตคามรามเทพ” ที่เป็นวัตถุนิยมกับความเชื่อในสังคมสมัยใหม่กลมกลืนเป็นหนึ่งเดียว สะท้อนอยู่ในเรื่องสั้นเรื่อง *หนุมานเหยียบเมือง*

สำหรับคนรุ่นหลังเหตุการณ์ “๑๔ ตุลา” ความรู้สึกจากการเฝ้ามองภาพวีรบุรุษวีรชน ปัญญาชน อาจจะแปรเปลี่ยนไป การตีความ “วีรชน ๑๔ ตุลา” เหมือน “แม่ทัพ

ตายแล้ว” ในเรื่องสั้นเรื่อง แม่ทัพตายแล้ว จเด็จใช้วิธีการอธิบายให้เข้าใจได้ว่า เป็นอารมณ์ของคนรุ่นใหม่ด้วยการใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบการเล่นเกมในคอมพิวเตอร์ ภาพกึ่งจริง กึ่งจริงเสมือน เป็นตัวละครกึ่งจริง กึ่งตัวละครที่อยู่ในจอคอมพิวเตอร์อีกต่อหนึ่ง ยั่วล้อกึ่งประชด แม่ทัพยุค ๑๔ ตุลา “ฉันไม่รู้ว่แม่ทัพตายหรือหาตัวด้วยสี่เดียวกับข้าศึก แล้วถือหอกออกสู้รบกับพวกเขาเสียเอง” (หน้า ๑๔๔) “...โลกไปถึงไหนแล้ว ตอนนี้ปัญหาของโลกคือประชากรเป็นโรคอ้วน แต่วิทยายังคิดถึงคนอดอยาก มันมีที่ไหนกัน คนอดอยากยากจน เบ่งตาดูเสียบ้าง ในเมืองนี้มีแต่สถานลดความอ้วน” (หน้า ๑๕๙) “ใครไม่มีความสุข มองดูรอบตัวสิ มีแต่เสียงหัวเราะ ยุคสมัยแห่งความอดอยากผ่านพ้นไปแล้ว” (หน้า ๑๖๐) เป็นความเศร้าและขมขื่นเมื่อวันเวลาผ่านไปสำหรับประวัติศาสตร์หน้าหนึ่งของยุคสมัยวีรชนโค่นล้มทราชาธิปไตย

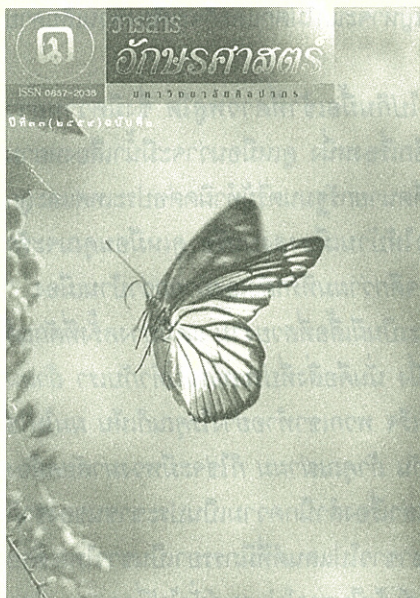
แดดเข้าร้อนเกินกว่าจะนั่งจิบกาแฟ เรื่องสั้นที่เป็นชื่อรวมเรื่องสั้นเล่มนี้ด้วย เป็นเรื่องร่วมสมัย ที่สื่อสารให้เห็นภาพปัญหาของ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จเด็จกำจรเดช เลือกใช้เรื่องกึ่งจริงกึ่งฝัน ดำเนินเรื่องตดกลับปมา สื่อภาพ “มือ” ที่จับไม่มั่นคงไม่ตายว่าเป็นมือของใครกันแน่ที่ก่อปัญหาเกิดความหวาดระแวง ไม่สามารถไว้นื้อเชื่อใจใครแม้แต่คนรักและเพื่อนรัก ภาพต้นเหตุดูเลือนลางเหมือนจะไขกลุ่มไค แต่ก็ไมแนชัดว่าเป็นกลุ่มใดหรือเป็นใคร เหตุของเหตุการณ์เป็นทั้งเหือและเป็นทั้งแนวร่วมของฝ่ายตรงข้าม ตัวละครที่ไม่น่าไวใจมีตำรวจรวมอยู่ด้วย ความรัก ความสัมพันธ์ที่เคยมีให้กัน อยู่ใกล้แค่เอื้อม แต่ก็เอื้อมไปไม่ถึง ภาพสะท้อนความเป็นไปของปัญหาใน ๓ จังหวัดชายแดนที่เกี่ยวข้องกันปมาจนจับต้นชนปลายไม่ถูก ปัญหาคืออะไร ปัญหาทางศาสนาวัฒนธรรม หรือปัญหาของผู้ก่อการร้าย หรือปัญหาของผู้มีอิทธิพล หรือปัญหาของผู้แสวงหาผลประโยชน์ผิดกฎหมาย ไหนคือกลุ่มคนร้าย ไหนคือกลุ่มคนดี ความคลุมเครือนี้ถูกสร้างอยู่ในโครงเรื่องที่คลุมเครือในทำนองเดียวกัน การทำร้ายเช่นฆ่ากัน หวาดระแวง ไม่ซื่อสัตย์ ไม่ซื่อตรง สังคมหมดความไว้นื้อเชื่อใจระหว่างกัน ทำให้พื้นที่ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ร้อนเกินกว่าจะนั่งจิบกาแฟ เรื่องสั้นเรื่องนี้น่าจะเป็นบทวิเคราะห์ปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ในขณะนี้ได้ดีที่สุด คือ การวิเคราะห์ว่าปัญหาในวันนี้ต่างจากปัญหาในวันเริ่มต้น ปัญหาในวันนี้เป็นวันที่จับไม่มั่นคงไม่ตาย “อย่าปล่อยมือ อย่าปล่อยมือ อาจจะเดินหลงทางและห่างกัน อย่าปล่อยมือ อย่าปล่อยมือ หากมั่นใจว่าเรายังไปด้วยกัน” จเด็จ กำจรเดช ย้ำความนี้หลายครั้ง เหมือนจะตอกย้ำ

ให้สังคมอย่าปล่อยวางปัญหา เพราะสุดท้ายปัญหาจะแก้ไม่ตกและก็จะเพียงพินทุญญาย
ที่ไม่ได้เข้าถึงปัญหาเสียตั้งแต่ต้นมือ

เรื่องสั้นที่จะพูดถึงอีกเรื่องหนึ่งคือ ไปกินมื้อเช้าที่ดาวพลูโต ซึ่งมีความยาว
เกือบ ๗๐ หน้า เป็นเรื่องที่น่าสนใจในวิธีคิดอีกเรื่องหนึ่ง ดูเหมือนว่าจะมีน้ำเสียงหยาบ
หยาบปนอยู่ในความขมขื่นของตัวละครที่เป็นอดีตนายกรัฐมนตรีนั้ผู้ทำผิดต่อประเทศและถูก
มือปืนตามล่าสังหาร “การตายของผมจะทำให้บ้านเมืองสงบหรือ ดูเหมือนคุณจะช่วย
บ้านเมืองของคุณมากกว่าตัวคุณเอง ซึ่งมันอาจดีกว่าผมที่รักตัวเองมากกว่าบ้านเมือง...”
(หน้า ๓๕๑) “ถ้าดักแต่มีโอกาสเติบโต มันก็จะเป็นผีเสื้อที่สวยงาม แต่มีบางครั้งที่ดักแต่
ตายก่อนได้เป็นผีเสื้อ มันก็เป็นแค่หนอนตัวหนึ่ง นั่นคือสิ่งที่ประเทศนั้นทำกับเรา ถ้าผม
ทำสำเร็จ เขาก็มีแต่สรรเสริญ แต่เมื่อยังไม่สำเร็จ พวกเขาทำอะไรคุณก็เห็น ผมไม่ใช่
คนไทยอีกแล้ว ผมเป็นคนต่างชาติ คุณก็เช่นกัน ถ้าคุณฆ่าผม ก็ใช้จะมีพวงมาลัยคล้อง
คอต้อนรับยามกลับบ้าน...” (หน้า ๓๕๑) การเล่าเรื่องสำนึกความเป็นประชาชนของชาติ
ด้วยเรื่องการพยายามพิชิตยอดเขาของนักไต่เขาชาวโปแลนด์ที่มีภรรยาเป็นชาวไทย ด้วย
คำอธิบายว่า “ชาวเวียสกี (นักไต่เขาชาวโปแลนด์) ก็เป็นชาวโปแลนด์ทั่วไปที่ถูกความอ่อน
ด้อยทางเชื้อชาติขับดันให้พวกเขากลายเป็นยักษ์ ชาวโปแลนด์เป็นผู้แพ้สงครามมาตลอด
พวกเขาถูกลบออกจากแผนที่โลกหลายครั้ง รายได้เฉลี่ยไม่กี่สิบบาทต่อหัวต่อคน ต่อเดือน
ยิ่งคนเล็ก ๆ ที่มีหัวใจโตอย่างนักปีนเขาด้วยแล้ว รายได้แทบไม่มี ดังนั้นสิ่งที่นักปีนเขา
ชาวโปแลนด์จะทำได้ คือสร้างเรื่องราวที่ยิ่งใหญ่ขึ้นมาลอบประโลมตนเอง พวกเขา
เรียกว่า ความสุขแห่งการทรมาน” (หน้า ๓๖๑) เรื่องจริงถูกกลบทับด้วยวาทกรรมของ
การแสวงหาชื่อเสียงและความยิ่งใหญ่แบบปลอม ๆ ตอนจบของเรื่อง “สิ่งที่ตามหาไม่ได้
ค้นพบ สิ่งที่ค้นพบไม่ได้ตามหา” จเด็จ กำจรเดช บอกอะไรบางอย่างให้ต้องครุ่นคิด อะไร
กันแน่ที่มนุษย์ปรารถนา เกียรติยศ ศักดิ์ศรี หรือเพียงขอให้มีชีวิตอยู่เป็นปกติธรรมดา

เรื่องสั้นเรื่องอื่น ๆ ยังมีอีก น่าอ่านทุกเรื่อง เรื่องที่ยกมาบางแง่มุม อาจตีความ
ไปได้อีกหลากหลาย ผู้อ่านอ่านเรื่องเดียวกันอาจจะได้ต่างรส ต่างอารมณ์ ต่างสีส้ม ทั้ง
ทุกเรื่องในเล่ม ยังต่างเทคนิคกลวิธี ยั่วให้คิด ตีความ หาความหมายระหว่างบรรทัด

ผลงานเรื่องสั้นของนักเขียนหนุ่มคนนี้ ทำให้มีความหวังว่า เส้นทางของ
เรื่องสั้นไทยคงจะไม่ถึงทางตัน

ปีที่ ๓๓ (๒๕๕๔) ฉบับที่ ๑
ศาสตราจารย์อนันต์ชัย เลหาะพันธุ์
บรรณาธิการ

อักษรไทยย่อ : อักษรไทยที่ถูกลืม

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้าน
ความรู้ในรายวิชาแผนที่และการวางแผน
การใช้ประโยชน์ของนักศึกษาในระดับ
ปริญญาตรี ระหว่างการใช้และไม่ใช้วิธี
การทดสอบย่อย

แพร่พรรณ เหมวรรณ

ศิลปินสร้างสรรค์งานศิลปะอย่างไร

วิบูลย์ สีสวรรณ

บทละครร้อยในวรรณคดีเขมร : อิทธิพลที่ได้รับ
จากวรรณคดีไทย

ชาญชัย คงเพ็ชรธรรม

ปลดแอกอาณานิคมทางความคิดใน Karma
Cola : Marketing the Mystic East ของ
Gita Mehta

ดารินทร์ ประดิษฐ์ศุขนี้

คำบอกสี่ในภาษาจีน

Output Hypothesis and English Language Teaching in Thailand

“เศรษฐกิจใหม่” ในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗

ภาพพจน์ของแม่จากบทเพลง

A Vindication of the Rights of Women

งานเขียนบุกเบิกว่าด้วยความเสมอภาคของสตรี

แนะนำหนังสือ : ประวัติศาสตร์มหาสมุทรอินเดีย

แนะนำหนังสือ : ๑๐๐ เอกสารสำคัญ :

สรรพสารประวัติศาสตร์ไทย ลำดับที่ ๑๒

อารีย์ พรหมรอด

บุษบา กนกศิลป์ธรรม

อนันต์ชัย เลหาะพันธุ์

มนตรี วิวาทสุข

ณัฐรัตน์ ผู้ลัดตนนากร

วารางคณา นิพัทธ์สุขกิจ

ณัฐพล อยู่รุ่งเรืองศักดิ์